

BOLLBÖCKER. Fotbollen har nästan alltid varit osynlig i svenska romaner – trots att landet kryllar av korpspelare, fotbollsföräldrar och supportrar. Offside hittade tre nyutgivna författare som går mot strömmen.

Den onödige mannen

Erik Helmerson
(Mars 2011)

Story: När Peter var 25 vann han nästan Stora journalistpriset. 15 år senare skriver han

meningslösa notiser. En medelklassman har en medelålderskris.

Fotbollens roll: När Peter tar moraliskt ansvar, bland annat mot en våldsam läktarkultur, fylls livet med mening.

ERIK HELMERSON:

DET BLIR LÄTT de sämsta aspekterna av Hollywooddramaturgi i fotbollsböcker, totalt förutsägbara sagor om underhunden som reser sig och vinner mirakulöst, tre hundradelar före slutsignalen. Däremot är fotbollskulturen en bra *backdrop* till en roman. Att den inte används oftare kan bero på att författare och förlag är rädda att sådana böcker skulle exkludera kvinnliga läsare, en föreställning som i så fall känns väldigt 1978.

Jag har tillbringat mycket tid på ståplatsläktaren och kan miljön bra. *Den onödige mannen* handlar om mäns våld mot män, och läktaren är något så ovanligt som en plats där småbarn, mormödrar och yrkeskriminella kan dela samma tio kvadratmeter. Den är integrerad, på gott och ont. Oskuld och glädje, våld och hat möts på ett sätt som är extremt fascinerande och inte så lite tragiskt.

Att stå på läktaren har nog mindreförståelse för själva fotbollen att göra än med ett allmänmänniskt behov av en sfär där vardagen för några timmar kan sjunka i glömska. För en del är det fotboll, för andra bokcirkel eller grabbkvällar på något Golden Hits-ställe med sju dansgolv och 80-talshits.«

Helgonet

Carin Gerhardsen
(Juni 2011)

Story: Familjefadern Sven-Gunnar Erlandsson, engagerad i barnens fotbollsförening och generös mot sam-

hällets svagaste medborgare, mördas plötsligt efter en krogkväll med vänner.

Fotbollens roll: Föreningslivet används för att ge en bild av normala familjeförhållanden.

CARIN GERHARDSEN:

FOTBOLL ÄR fantastiskt att se på plats, VM i Japan 2002 är bland det bästa jag upplevt. Men det är inte lika spännande att bygga en roman kring. Fotboll, eller idrott i stort, lämpar sig inte särskilt väl för att dramatisera. Det finns för få utfall, man kan antingen vinna eller förlora. Det blir Åshöjdens BK- eller Busternivå på det. I *Helgonet* är flera av huvudkaraktärerna involverade i ortens flicklag, det är familjens lim. Men det är inte matcherna som är viktiga.

Som jag ser det finns det tre olika sätt att skriva om fotboll. Men kan skriva om den som livsstil och kultur, som Nick Hornby i *Fever Pitch*. Då kan fotbollskulturen användas som en metafor för att skildra en människas utveckling, och boken kan handla om allt från huliganer och dopning till det politiska spelet bland Fifatopparna. Eller så skriver man om en kontrafaktisk händelse: Vad hade hänt om Västtyskland inte vunnit VM 1954? Det hade kunnat bli en stor politisk roman med rätt författare. Det tredje sättet är naturligtvis att skriva om faktiska händelser: verklighetens dramatik överträffar oftast allt som går att hitta på.«

Gå på djupet

Marcus Priftis
(2010, pocketutgåva i mars 2011)

Story: Emil förverkligar proffsdrömmen när han går från en division två-klubb via Allsvenskan till New-

castle. Han får pengar och berömmelse, men det saknas något i hjärtat.

Fotbollens roll: Proffslivets prestationskrav och otrygga miljö utgör fallgropar för ung kille på väg mot toppen.

MARCUS PRIFTIS:

DET FINNS EN MYT att idrott i litteraturform är ungdomsböcker. *Gå på djupet* har blivit jämförd med Åshöjdenböckerna men jag har försökt flytta det till en vuxnare nivå. Egentligen är boken en manlig motsvarighet till *chic lit*. Ett problem med böcker om fotboll är att det finns en dikotomi mellan litteraturens individdrivna berättelser och fotbollens kollektivistiska lagbyggen. Jag har frågat laget i min bok och skrivit om en person. Därför handlar den heller inte främst om fotboll, utan om en pojke som blir en man.

En del har säkert valt bort boken på grund av att det är en fotbollsspelare på omslaget. Fotboll är ibland trendigt och inne, men väldigt ofta ute. Fotboll tenderar att betraktas som en drängföreteelse. I skönlitterära sammanhang får fotboll sällan vara bara just fotboll. När Björn Ranelid, som är supporter, skriver om fotboll så gör han Ranelid av det och inkorporerar fotbollen i sin svada. Han kan använda samma metafor för att beskriva en högerytter som för att beskriva sex.«

SAMMANSTÄLLNING
PETER PIERROU